

IVAN PLEŠE - LUKEŽA

SUMRAK
GORANSKIH ŠUMA

Izdavači

Šumarski institut, Jastrebarsko
"Hrvatske šume" p.o. Zagreb

Za izdavača

dr.sc. Joso Gračan

Urednik

dr.sc. Joso Gračan

Grafički urednici

Miroslav Kodrić
Nikola Perić

Fotografije

Alojzije Frković
Stanislav Horaček
Darko Manček
Tomislav Šporer

Lektorica

Nada Glad

Grafička priprema

Impressum, Karlovac

Tisak

Tiskara Pečarić&Radočaj, Karlovac

Naklada

1.000 primjeraka

I. izdanje

Zelena akcija, Zagreb
rujan, 1993.

II. dopunjeno izdanje

prosinac, 1997.

Ivan Pleše

Ivan Pleše – Lukeža

SUMRAK GORANSKIH ŠUMA

Ekološka problematika delničkog kraja

II. dopunjeno izdanje

Jastrebarsko, 1997.

Ivan Pleše – Lukeža

SUMRAK
GORANSKIH ŠUMA

Ekološka problematika delničkog kraja

II. dopunjeno izd.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb

UDK 630*4

PLEŠE – Lukeža, Ivan

Sumrak goranskih šuma : ekološka problematika delničkog kraja / Ivan Pleše – Lukeža ; <fotografije Alojzije Frković... et al.>. - 2. dopunjeno izd. - Jastrebarsko : Šumarski institut ; Zagreb : Hrvatske šume, 1997. - 144 str. : ilustr. ; 24 cm

Bibliografija: str. 131.

ISBN 953-6253-12-7

971204022

Sadržaj

PREDGOVOR drugom izdanju	7
PREDGOVOR	9
UVOD	11
Misli globalno, djeluj lokalno	11
Kako je sve počelo?	12
Što se događa u razvijenim zemljama?	14
Kakvo je stanje u nas?	17
MLADI ČUVARI PRIRODE - ZELENE PATROLE	19
<i>Štefica Sušić</i> : O radu "Zelenih patrola"	21
<i>Marija Grgurić</i> : O radu grupe "Mladi čuvari prirode"	22
<i>Bruna Mihelčić</i> : Ekologija - najosnovniji činitelji koji mijenjaju čovjekovu okolinu	26
Najosnovniji činitelji koji mijenjaju čovjekovu okolinu	27
Zagađenja voda na kopnu i moru	31
Ekologija šuma	33
Kisele kiše	34
Zaključak	35
ŠUMARSTVO	38
Geološka građa - glavni tipovi tala	41
Stanje šuma - poslije Drugog svjetskog rata	44
Stanje šuma - danas	46
Šume s posebnom namjenom	49
Ekološko propadanje šuma	66
Slike bolesne šume u Europi	67
Uzroci propadanja šuma	69
Štetan utjecaj prometa	72
EKOLOŠKA PROBLEMATIKA GORSKOG KOTARA	76
Misli globalno, djeluj lokalno	76
VODE	87
Važnost voda	87
Tekuće Gorskog kotara	89
Rječice koje pripadaju Jadranskom slivu	90
Podzemni vodotoci	90
Opskrba vodom	91
Otpadne vode naselja	92
Industrijske otpadne vode	94
Stanje vodotoka	96
POLJOPRIVREDA	98
DIVLJAČ	103
Lovostajom zaštićena divljač	104
OTPADNE TVARI - KRUTI OTPAD	108
TURIZAM	111
MIGRACIJA STANOVNIŠTVA (ISELJAVANJE)	115
Što učiniti za sutrašnji boljitak? Kako zaustaviti iseljavanje?	125
POGOVOR	127
LITERATURA	131
PRILOZI	133
Prilog 1. Prvoškolac i smrekova sadnica	133
Prilog 2. <i>Dr. Slavko Matić</i> : Načini pošumljavanja	134
Pismo Indijanskog poglavice <i>Duwanish Seltha</i> : "MOŽEMO BITI BRAĆA POSLIJE SVEGA"	141

*Ekološka kriza je kriza morala
i zbiljski prezir spram čovjeka
Papa Ivan Pavao II.*

*Posvećeno hrvatskoj djeci i našoj goranskoj mladeži,
tim kandidatima budućnosti, sa željom da budu bolji
od nas, da uspiju više od nas, da poprave ono što smo
mi pokvarili, da pomire pravce razvoja i iskon nastanka -
u prirodi i okolini, u okolišu, u kulturi življenja
Čovjeka s Prirodom*

PREDGOVOR drugom izdanju

Drugo dopunjeno izdanje knjige "Sumrak goranskih šuma", autora Ivana Pleše – Lukeže, dipl.ing. šumarstva iz Delnica, poklopilo se, pored ostalog, i s dva značajna događaja.

Krajem listopada 1997. godine prigodom obilježavanja 5. obljetnice osnivanja 128. delničke domobranske pukovnije, predstavljena je knjiga "Iz šumarske povijesti Gorskog kotara u sadašnjost", autora akademika Dušana Klepca. Početkom prosinca 1997. godina započela je radom desetodnevna konferencija o okolišu u Kyotu, Japan, na kojoj Europska unija (EU) predlaže smanjenje emisija ugljičnog dioksida, metana i njegovih derivata do 2010. godine za 15%.

Prvo izdanje knjige "Sumrak goranskih šuma - ekološka problematika delničkog kraja" objavljena je 1993. godine u nakladi od 500 primjeraka a u izdanju Zelene akcije Zagreb. Tiskanje drugog dopunjenog izdanja knjige, u nakladi od 1.000 primjeraka, omogućile su "Hrvatske šume" p.o. Zagreb, u okviru programa tiskanja rezultata znanstveno-istraživačkog rada.

"Hrvatske šume" su od 1991. godine bile izdavač ili suizdavač velikog broja za hrvatsko šumarstvo važnih knjiga i monografija ("Šume u Hrvatskoj", "Šume moje Hrvatske", "Hrast lužnjak u Hrvatskoj", "Stari slavonski hrastici"...).

Knjigu je napisao i dopunio Ivan Pleše – Lukeža, dipl.ing. šumarstva, rođen u Delnicama 10. travnja 1942. godine. Osnovnu i srednju školu pohađao je i završio u Delnicama. Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu završio je 23. prosinca 1970. godine. Od 1. veljače 1971. godine neprekidno radi u svom rodnom Gorskom kotaru, obavljajući gotovo sve šumarske poslove i zadatke. Zdravstvene tegobe su ga udaljile od njegove voljene goranske šume, prirode i okoliša, tako da sada obavlja poslove stručnog suradnika za privatne šume u Upravi šuma Delnice. Primio je više priznanja i nagrada za svoj nesebičan rad na očuvanju okoliša i rada s mladeži. Ovdje spominjemo priznanje "Chorta Rabuziana" koje mu je dodijelilo Društvo za unapređenje kvalitete življenja (1996.). Član je Hrvatskog šumarskog društva i Hrvatskog ekološkog društva.

O AUTORU

Ivan PLEŠE – LUKEŽA (Delnice, 10. travnja 1942.),
dipl.ing. šumarstva

Sin Dragutina i Katarine r. Kezele, Hrvat, rimokatoličke vjeroispovjesti. Otac mu je bio službenik, a majka domaćica. Osnovnu i srednju školu pohađao je i završio u rodnim Delnicama. Maturirao je u Gimnaziji "Ilonka Golik" 1961. godine.

Šumarstvo je studirao na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. na ŠG odsjeku diplomirao je 23. prosinca 1970. godine.

U državnu službu stupio je 1. veljače 1971. godine, kad se zapošljava u ŠG Delnice. Pripravnički staž odradio je u

Šumariji Mrkopalj, u kojoj, nakon položenog šumarskog ispita, postaje referent za iskorišćavanje šuma. Zbog potrebe službe 7. lipnja 1973. godine prelazi u Odjel za uređivanje šuma Delnice, radeći na poslovima taksatora-fitocenologa. Zdravstvene tegobe prisilile su ga da napusti posao taksatora primivši dužnost referenta za investicije u RZ Zajedničkih službi (27. srpnja 1977.), sa četverosatnim dnevnim radnim vremenom. Kad je osnovano Goransko-primorsko ŠG Delnice, od 1985. godine radi u OOUR-u za uzgoj i zaštitu šuma Delnice, kao referent za privatne šume, koji posao obavlja i danas u UŠ Delnice JP "Hrvatske šume" p.o. Zagreb u zvanju stručnog suradnika za privatne šume.

"Ivan Pleše – Lukeža veliki je prijatelj i ljubitelj prirode, posebice šuma Gorskog kotara, kojima je posvetio veliku pozornost izabavši šumarsku struku kao vodilju kroz život, posvetivši se struci čitavim bićem. Oštrim okom upija od najranije mladosti krajolike svoje okolice - nepregledne zelene plohe šuma i svjetlo zelenilo košanica, percipirajući promjene koje ga sve manje oduševljavaju" (B. Prpić, 1994.).

Primio je više priznanja i nagrada za svoj samoprijegoran rad na području očuvanja okoliša i rada s mladeži, spominjemo da mu je Društvo za unapređenje kvalitete življenja dodijelilo 17. travnja 1996. godine priznanje *Charta Rabuziana*.

Član je HŠD, Hrvatskog ekološkog društva i Hrvatskog prirodoslovnog društva.

Živi u Delnicama.

Radovi

Položaj i perspektiva šumarstva. Drvosječa 60, 1976., s. 12.

U investicije samo s dobrim pripremama. Goranski list 93-94, 1980., s. 7.

Bez drvoreda - a uskoro i bez polja. Goranski list 93, 1980., s. 24.

Razvojne mogućnosti seoskog turizma u Gorskom kotaru. Goranski list 122, 1982., s. 7-8.

Prijeti nam ekološka katastrofa. Goranski list 145, 1984., s. 23.

Svjetski dan čovjekova okoliša. Goranski list 174, 1987., s. 15.

Poruke ekološke tribine "Gorski kotar 87". Goranski list 181, 1988., s. 20-21.

Održana ekološka tribina "Gorski kotar 87" (Vodotoci, otpadne vode, otpadne tvari). Goranski list 182-183, 1988., s. 19-20.

Gospodarenje u privatnim šumama. Goranski list 184, 1988., s. 19-21.

Iz rada Koordinacionog odbora za zaštitu čovjekove okoline. Goranski list 187-188, 1988., s. 21.

Sumrak goranskih šuma. Ekološka problematika delničkog kraja. Zelena akcija Zagreb i REC Budimpešta, Zagreb 1993., s. 120.

Ekološka problematika Gorskog kotara. Šumarski list 7-8, 1997., s. 415-424.